

U 23/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU)2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digitaaliverkkoasetus)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 21.1.2026 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista ja asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen nro 676/2002/EY muuttamisesta ja asetuksen (EU)2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen nro 243/2012/EU kumoamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 1.4.2026

Oikeusministeri Leena Meri

Viestintäneuvos Mirka Meres-Wuori

1.4.2026

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI DIGITAALISISTA VERKOISTA (EHDOTUS DIGITAALIVERKKOASETUKSEKSI)

1 Tausta ja tavoite

Euroopan komissio antoi 21.1.2026 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista (COM(2026) 16 final), jolla muutetaan avoimen internetin asetusta 2015/2120/EU, sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviä 2002/58/EY ja radiotaajuuspäätöstä 676/2002/EY sekä kumotaan Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja BERECin tukiviraston (BEREC-virasto) perustamisesta annettu asetus (2018/1971/EU, jäljempänä BEREC-*asetus*) direktiivi eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (2018/1972/EU, jäljempänä *teledirektiivi*) ja päätös monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta 243/2012/EU.

Ehdotuksella esitetään, että teledirektiivi, BEREC-asetus, päätös monivuotisen radiotaajuuspoliittisen ohjelman perustamisesta, osa avoimen internetin asetuksesta sekä osa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivistä yhdistettäisiin yhdeksi digitaalisia verkkoja koskevaksi asetukseksi.

Ehdotuksen taustalla on Euroopan digitaalinen vuosikymmen -tavoitteet kattavista gigabittiyhteyksistä ja 5G-verkoista vuoteen 2030 mennessä. Nykyisen oikeudellisen kehityksen on arvioitu olevan liian pirstaleinen, mikä estää operaattoreita toimimasta tehokkaasti yli rajojen ja vähentää investointeja uusiin teknologioihin. Digiverkkosäädöksellä komissio pyrkii ratkaisemaan näitä haasteita yksinkertaistamalla lainsäädäntöä ja kannustamalla siirtymään uudempiin teknologioihin.

Laajemmat strategiset analyysit, kuten komission tilaamat Lettan, Draghin ja Niinistön raportit korostavat, että nopeat viestintäverkot ovat kriittisiä EU:n taloudelliselle kilpailukyvyllä, turvallisuudelle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille. Samalla satelliittiyhteydet nähdään keskeisenä tekijänä EU:n strategisen autonomian vahvistamisessa, harvaan asuttujen alueiden saavutettavuudessa sekä varautumisessa häiriöihin ja turvallisuusuhkiin. Uudistuksen tavoitteena on luoda yhtenäinen markkina-alue ja ekosysteemi, jossa verkot ja laskentakapasiteetti sulautuvat yhteen, mahdollistavat Euroopan nousun tekoälyn kärkialueeksi ja varmistavat kaikkien kansalaisten osallistumisen digitaaliseen yhteiskuntaan.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Asetusehdotus on laaja ja sitä käsitellään alla keskeisten teemojen mukaisella jaottelulla: varautumisvelvoitteet, yleisvaltuutus ja yhden passin menettely, taajuudet, numerointiresurssit, siirtymä kuituun, markkinoiden toimivuus ja kilpailu, huomattavan markkinavoiman sääntely, verkkoneutraliteetti, käyttäjän oikeudet, hallinto sekä yleiset ja loppusäännökset.

2.1 Varautumisvelvoitteet (4–8 artiklat)

Asetusehdotuksen 4–8 artiklat sisältävät uusia velvoitteita yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja ja palveluita tarjoaville toimijoille ja viranomaisille varmistaa verkkojen ja palveluiden toiminta erilaisissa häiriötilanteissa. Velvoitteisiin kuuluisivat häiriötilanteiden ennakointi, varautuminen ja valmistautuminen vasteisiin; uusi yhteistyövelvoite yksityisten ja julkisten toimijoiden välillä; velvoitteet varmistaa kriittisen ja hätäviestinnän saatavuus ja jatkuva vaaratiedottamisen toimivuus. Lisäksi asetettaisiin erityisiä velvoitteita hätäviestinnän ja vaaratiedottamisen teknologiasiirtymien osalta. Ehdotuksella perustettavan Office for Digital Networks -viraston (jäljempänä *ODN*) tehtäväksi yhteistyössä muiden EU- ja kansallisten toimijoiden kanssa tulisi unionin digitaalisen infrastruktuurin varautumissuunnitelman laatiminen. Ehdotuksessa esitetään säädettäväksi myös näiden yhteydessä tehtävästä tiedonkeruusta, ylikansallisesta tiedonluovutuksesta, komission oikeudesta käyttää luovutettuja tietoja EU:n puitteissa annettavaan rahoitukseen verkkojen ja palveluiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja kriisitilanteissa yhteisen tilannekuvan muodostamiseksi.

2.2 Yleisvaltuutus ja yhden passin menettely (9–12 artiklat)

Ehdotuksen artiklat 9–12 käsittelevät sähköisen viestintäverkkojen ja -palveluiden tarjoajien yleisvaltuutusta ja yhden passin menettelyä. Teletoiminnan harjoittamiseen tarvittavan yleisvaltuutuksen osalta määriteltäisiin tyhjentävästi ne ehdot, jotka sähköisen viestinnän tarjoajille voidaan yleisvaltuuksien puitteissa asettaa. Ehdot vastaavat pääosin nykyisen direktiivin vaatimuksia, mutta uutena ehtona lisättäisiin velvollisuus noudattaa 20.1.2026 annetun kyberturvallisuusasetusehdotuksen (Cybersecurity Act, CSA2) ICT-toimitusketjujen turvallisuutta koskevia vaatimuksia.

Ilmoitusmenettelyä muutettaisiin siten, että aiemmasta maakohtaisesta ilmoitusmenettelystä eli teletoimintailmoituksesta luovutaan ja käyttöön otetaan yhteinen yhden passin menettely, jolla teleyritys voisi toimia koko EU:n alueella. Uusi menettely tiivistäisi jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten yhteistyötä ehdotetun *ODN:n* kautta ja kansallisten sääntelyviranomaisten sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluntarjoajia koskevan valvonnan osalta. Pääsääntönä tulevaisuudessa olisi, että valvonnasta vastaisi se sääntelyviranomainen, joka on vastaanottanut rekisteröinnin. Valvonta toteutettaisiin yhteistyössä niiden jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa, joissa palvelu toteutetaan. Vakavissa tilanteissa, joissa rekisteröityneen palveluntarjoajan toiminta rikkoo asetuksen mukaisia ehtoja, yksittäisillä sääntelyviranomaisilla säilyisi mahdollisuus ryhtyä toimenpiteisiin oman jäsenvaltionsa alueella kansallisen turvallisuuden tai yleisen edun perusteella. Lisäksi esitettäisiin pieniä muutoksia toimijoilta perittäviin hallinnollisiin maksuihin sääntelyviranomaisten kustannusten kattamiseksi.

2.3 Taajuudet

2.3.1 Radiotaajuuksien hallinnointi (13–35 artiklat)

Asetusehdotuksen artikloissa 13–35 esitetään muutoksia radiotaajuuksia koskevaan sääntelyyn. Komission esityksellä pyritään edistämään taajuuksien yhteiskäyttöä ja jakamista (niin sanottu use-it-or-share-it periaate) sekä helpottamaan taajuuksien käyttöoikeuksien siirtoa ja vuokraamista. Lähtökohtana olisi teknologia- ja palveluneutraalisuus. Komissio esittää myös muutoksia, jotka merkitsisivät taajuuksien nykyistä suurempaa harmonisointia ja taajuuksiin liittyvän päätäntävällän siirtoa komissiolle (muun muassa artiklat 22 ja 31, jotka kuvattu alempana) sekä jäsenmaiden raportointi- ja koordinoitvelvoitteiden lisääntymistä.

Radiohäiriöiden poistamistoimia pyritään vahvistamaan artiklan 14 mukaisesti. EU:n sisäisten radiohäiriöiden poistamiseksi ehdotuksella perustettava Radio Spectrum Policy Body

(jäljempänä *RSPB*) voisi antaa mielipiteen ja lopulta komissio voisi antaa täytäntöönpanosäädöksen jäsenmaan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Kolmansista maista tulevien radiohäiriöiden poistamiseksi voidaan jäsenmaan pyynnöstä tai *RSPB*:n konsultoinnin jälkeen antaa komission täytäntöönpanosäädös tai lopulta neuvosto voi harkita rajoittavien toimenpiteiden hyväksymistä sopimuksen Euroopan Unionista (jäljempänä *SEU*) 29 artiklan nojalla yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti. *SEU* 29 artiklan mukaan Euroopan unionin neuvosto voi hyväksyä muiden kuin EU-maiden hallituksiin, muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin ja henkilöihin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä (pakotteita) muuttaakseen niiden politiikkaa tai toimintaa.

Komissio laatisi unionin radiotaajuusstrategian (17 artikla), jota päivitetäisiin jokaisen Maailman radiotaajuuskonferenssin jälkeen tarvittaessa. Strategian pohjalta komissio voisi tarvittaessa täytäntöönpanosäädöksellä hyväksyä unionin taajuussuunnitelmat. Unionin taajuussuunnitelmien hyväksymisestä yhdeksän kuukauden kuluessa kansalliset toimivaltaiset viranomaiset toimittaisivat komissiolle ja *RSPB*:lle kansalliset taajuussuunnitelmansa, joissa ilmoitetaan unionin taajuussuunnitelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet ja niiden aikataulut. Harmonisointi tulisi panna täytäntöön 24 kuukauden kuluessa tai ilmoittaa vaihtoehtoisesta käytöstä, jos harmonisoidulle käytölle ei ole kysyntää. Komissio voisi täytäntöönpanoasetuksella asettaa yhteisen ajankohdan harmonisoidun radiotaajuuden käyttöönoton valtuutukselle. Mikä tahansa asianosainen toimija voisi esittää komissiolle tietyn taajuusalueen harmonisoinnin arviointia, jolloin komissio järjestäisi julkisen kuulemisen ja pyytäisi *RSPB*:n ja/tai *RSC*:n (Radio Spectrum Committee) mielipidettä (18–19 artiklat).

Ehdotuksen 22 artiklassa esitetyllä menettelyllä harmonisoidaisiin taajuushallinnollisia säännöksiä. Siinä luotaisiin kolme uutta EU-tason instrumenttia: yhteiset lupaehtomallit usean jäsenvaltion alueelle, mahdollisuuden EU-tasoiseen taajuuslupa-an harmonisoiduilla kaistoilla sekä yhden luukun menettely taajuuslupiin. Kyseinen artikla näyttäisi avaavan mahdollisuuden EU-tason lupamenettelyn käyttöönotolle harmonisoinnin jälkeen millä tahansa taajuusalueella. Ehdotuksen 23 artiklan mukaan kansalliset lisäehdot estettäisiin taajuuskaistoille, joille on myönnetty luvat EU-tason harmonisoidulla menettelyllä.

Taajuuksien käyttöön oikeuttavat verkkotoimiluvat olisivat ehdotuksen 24 artiklan mukaan pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevia ja taajuuksien käyttöoikeuksia koskevia ehtoja arvioitaisiin säännöllisesti. Tietyissä erikseen määritellyissä tapauksissa kansalliset viranomaiset voisivat myöntää luvat 40 vuotta lyhyemmäksi ajaksi. Määräajaksi myönnetty verkkotoimilupa uusittaisiin 25 artiklan mukaan automaattisesti samoilla ehdoilla toimiluvan haltijan pyynnöstä. Toistaiseksi voimassa olevat verkkotoimiluvat voitaisiin ehdotuksen mukaan peruuttaa mistä tahansa 25 artiklan 2 kohdassa säädetystä syystä, ja viiden vuoden irtisanomisajalla kaikissa muissa tapauksissa.

Radiotaajuuksien sisämarkkinamenettelyn käyttöönottoa esitetään nyt käytössä olevan vertaisarviointifoorumin tilalle. Sisämarkkinamenettelyssä jäsenvaltioiden tulisi ennakolta ilmoittaa radiotaajuuksien käyttöoikeuksia koskevat päätökset komissiolle, *RSPB*:lle, *BEREC*:lle ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, jotka voisivat lausua luonnoksesta 30 työpäivän kuluessa. Komissiolle annettaisiin mahdollisuus käyttää veto-oikeuttaan käyttöoikeuksien keston ja markkinoita muokkaaviin toimenpiteisiin, jos se katsotaan tarpeelliseksi. Tätä edeltäisi *RSPG*:n ja *BEREC*:n mielipiteiden anto (31 artikla). *ODN*:n tehtäväksi ehdotetaan dynaamisen taajuuskäytön mahdollistavan keskitetyn EU-tietokannan ylläpitoa (28 artikla).

2.3.2 Satelliittitaajuudet (36–45 artiklat)

Asetusehdotuksen 38–39 artiklojen mukaan satelliittitoimintalupia (ml. maa-asemaluvat) haettaisiin jatkossa EU:n asettamien ehtojen mukaisesti EU:n laajuisena lupana suoraan komissiolta. Myös tarvittavat maksut suoritettaisiin komissiolle. Komissio määrittäisi delegoidulla säädöksellä radiotaajuusmaksut. Ehdotuksen 40 artiklassa määritellään, että lupahakemusprosessissa komissiota tukisi ODN ja RSPB:n työryhmä, jossa olisi jäsenvaltioiden edustajat. Täytäntöönpanosäädöksessä määriteltäisiin tarkemmin yksityiskohdat ja aikataulu EU-luvan myöntämiseksi. Ehdotuksen 41 artiklan mukaan unionin myöntämä toimilupa antaisi haltijalleen oikeuden tarjota satelliittiverkkoja tai satelliittiviestintäpalveluja sekä oikeuden käyttää radiotaajuuksia koko unionin alueella tai toimiluvassa määritellyissä jäsenvaltioissa. Satelliittiverkkojen tai satelliittiviestintäpalvelujen tarjoaminen tai niiden edellyttämä radiotaajuuksien käyttö ei ehdotuksen mukaan edellyttäisi kansallista toimilupaa missään jäsenvaltiossa. Satelliittitoimintaan liittyviin asetusehdotuksen määritelmiin ja luvitusta koskevien artiklojen sisältöön liittyy epäselvyyttä ja ehdotus jättää sen myötä epäselväksi sen, koskisiko EU:lle ehdotettu keskitetty luvitustoimivalta satelliittiliikennettä myös laajemmin kuin vain tietoliikennesatelliittien loppukäyttäjyhteyksiin tähtäävän palvelutoiminnan osalta. Tähän mennessä vain 2 GHz:n kaistan käyttöoikeuden haltijat, jotka tarjoavat koko Euroopan laajuisia liikkuvaa satelliittipalvelua (MSS), on valittu unionin valintamenettelyllä päätöksen 626/2008/EY mukaisesti.

Ehdotuksen 42 artiklan mukaan komission myöntämät luvat olisivat lähtökohtaisesti toistaiseksi voimassa olevia. Komissio voisi perustellusta syystä lyhentää unionin luvan kestoa erityisiä lyhytaikaisia hankkeita varten, kokeellista käyttöä kiertoradalla varten tai jäsenvaltioihin sovellettavien kansainvälisen oikeuden velvoitteiden noudattamiseksi.

Komissio ja kansalliset viranomaiset valvoisivat lupaehtojen noudattamista 43 artiklan mukaisesti. Komissio voisi täytäntöönpanosäädöksillä tarkentaa valvomisjärjestelyjä. Mikäli ehtoja ei noudateta, voisi komissio täytäntöönpanosäädöksillä ottaa käyttöön tarvittavia keinoja puuttua asiaan. Komissio voisi määrätä sakon tai uhkasakon lupaehtojen rikkomisesta. Ehdotuksen 44 artiklan mukaan kansallisen viranomaisen olisi pantava täytäntöön komission 43 artiklan mukaan päättämät toimet lupaehtojen rikkomisesta. Mikäli kansallisen viranomaisen mukaan tarvittaisiin kiireellisiä toimia välttää haitallisia häiriöitä, se voisi toimia oman kompetenssinsa mukaisesti kansallisella alueellaan. Ilmoitus toimista pitäisi tehdä komissiolle ja RSPB:lle viiden työpäivän kuluessa.

Ehdotuksen 37 artiklassa säädettäisiin satelliittijärjestelmien kansainvälisestä koordinoinnista. Ehdotuksen mukaan kansallinen radiotaajuusviranomainen (Suomessa Liikenne- ja viestintävirasto) vastaisi jatkossakin satelliittijärjestelmien ilmoittamisesta ja koordinoitimenettelyistä Kansainvälisen televiestintäliiton (jäljempänä *ITU*) sääntöjen mukaisesti, mutta ehdotus sisältäisi uusia säännöksiä EU-tason tiedonjako- ja koordinaatiomekanismeista. Mikäli useat jäsenvaltiot käsittelisivät samaa taajuutta tai kiertorata-positiota, Euroopan unioni muodostaisi yhteisen kannan, jonka myötä ITU:lle annettaisiin yhtenäinen vastaus.

Taajuuksien jaettu käyttö maanpäällisten ja satelliittitoimijoiden kesken olisi mahdollista vain sopimuksesta 45 artiklan mukaisesti. Mikäli ITU-sääntely edellyttää koordinaatiota, pitäisi kansallisen viranomaisen ilmoittaa siitä viipymättä komissiolle. Komissio voi ottaa käyttöön täytäntöönpanosäädöksellä ehdot rinnakkaiselle toiminnalle.

2.3.3 Numerointiresurssit

Ehdotuksen numerointiresursseja koskevien 46–52 artikloissa esitetään puhelinnumeroiden hallinnoinnin osalta komissiolle aikaisempaa suurempaa päätäntävaltaa. Uusina velvoitteina

julkisille viranomaisille asetettaisiin velvoite numeroresurssien strategiseen suunnitteluun komission johdolla, jota tukisivat ODN ja kansalliset sääntelyviranomaiset. Ehdotuksessa esitetään komissiolle myös oikeutta täytäntöönpanoasetuksella säännellä numeroavaruutta uudella unionin numerosuunnitelmalla. Lisäksi uutena kokonaisuutena komissio ehdottaa yleiseurooppalaisen numeroavaruuden perustamista. Kansalliseen numerohallintaan ehdotetaan muutoksia kansallisten viranomaisten valvonta- ja raportointivelvollisuuksiin ja numeroita hyödyntävien viestintäpalveluiden raportointivelvollisuuksiin.

2.4 Siirtymä kuituun, markkinoiden toimivuus ja kilpailu

2.4.1 Siirtymä kuituverkkoihin eli kupariverkon poistaminen käytöstä (53–61 artiklat)

Ehdotuksen 53–61 artiklat koskevat kupariverkkojen käytöstä poistamista (copper switch-off, jäljempänä CSO) ja siirtymistä kuituyhteyksiin. Jäsenvaltioiden tulisi ennen 31.12.2035 määrätä kupariverkko käytöstä poistettavaksi CSO-alueilla mikäli 57 artiklassa määritellyt ehdot täyttyvät. Ehdotuksen 55–61 artiklat sisältäisivät kansallisille viranomaisille raportointivelvoitteita koskien esimerkiksi CSO-alueiden määrittämistä, kuituun siirtymisen suunnittelua, kestävyysolosuhteiden arviointia, suoja-toimenpiteitä, teleyritysten suunnitelmien tarkastamista sekä kupariverkon käytöstä poiston valvontaa.

2.4.2 Maa-alueiden käyttöoikeuden saaminen (62–64 artiklat)

Ehdotuksen 62–64 artiklat vastaavat suoraan teledirektiivin 42–44 artikloja. Kyse on asennusoikeuksista ja niihin liittyvistä maksuista sekä verkkoelementtien ja liitännäistoimintojen rinnakkain sijoittamisesta ja yhteiskäytöstä sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien osalta.

2.4.3 Yhteenliittäminen (65–71 artiklat)

Ehdotuksen 65 ja 66 artiklat vastaavat teledirektiivin 59 ja 60 artikloja ja ehdotettu 67 artikla teledirektiivin 62 artiklaa. Kyse on teleyritysten verkkojen yhteenliittämisestä. Ehdotetut 68–70 artiklat vastaavat teledirektiivin 61 artiklaa. Näissä artikloissa käsitellään symmetristä sääntelyä ja rakennusten sisäverkkoja. Ehdotettu 71 artikla olisi uutta sääntelyä, joka linkittyy kupariverkkojen käytöstä poistamiseen. Ehdotuksen mukaan kansallinen viranomainen määräisi palveluntarjoajan liittämään kuluttajan pyynnöstä kotitaloudet kuituverkkoon alueilla, joissa kupariverkko on poistettu käytöstä.

2.5 Huomattavan markkinavoiman sääntely (72–86 artiklat)

Ehdotuksen 72–86 artiklat koskisivat huomattavan markkinavoiman sääntelyä, joka on luonteeltaan kilpailuoikeuden periaatteisiin nojautuvaa ennakkollista erityissääntelyä. Huomattavan markkinavoiman sääntely perustuu säännöllisiin väliajoin tehtäviin markkina-analyysihin, jotka Suomessa toteuttaa Liikenne- ja viestintävirasto. Sääntelyä kohdistetaan markkina-analyysin perusteella niille markkinoille, joilla kilpailuongelmia havaitaan. Komission esityksen lähtökohtana olisi säilyttää huomattavaan markkinavoimaan perustuva sääntely edelleen sääntelykeinona ja tehdä siihen lähinnä tarkentavia muutoksia.

Ehdotuksen sisällöllisesti uusi 81 artikla koskisi harmonisoituja käyttöoikeustuotteita ja olisi merkittävin muutos voimassa olevaan sääntelyyn. Käyttöoikeustuotteet ovat teleyritysten toisilleen tarjoamia tukkutason tuotteita, kuten tilaajayhteys- tai tukkulaajakaistatuotteita, joiden avulla teleyritys voi käyttää toisen teleyrityksen verkkoa. Ehdotuksen mukaan EU-tasolla harmonisoitu käyttöoikeustuote tulisi olemaan ensisijainen tukutuote, jota

sääntelyviranomaisen tulisi velvoittaa huomattavan markkinavoiman yrityksen tarjoamaan kilpailijoilleen. Kansallisen viranomaisen tulisi jatkossa perustella, jos se, velvoittaa huomattavan markkinavoiman yrityksen tarjoamaan muita verkkoon pääsyn mahdollistavia tukku tuotteita kuin harmonisoitua tukku tuotetta. Artiklan 4 kohdan mukaan komissio voisi antaa täytäntöönpanosäädöksiä harmonisoiduista tuotteista.

Ehdotuksen 85 artikla koskisi markkina-analyysiä ja kansallisen viranomaisen asettamia velvollisuuksia sekä näitä koskevien päätösluonnosten notifiointimenettelyä komissiolle. Ehdotuksen mukaan komissio voisi jatkossakin tehdä päätöksen, jossa kansallinen sääntelyviranomainen velvoitetaan peruuttamaan sääntelyehdotuksensa, jos sen katsotaan voivan luoda esteen sisämarkkinoille. Esityksen mukaan komission veto-oikeus laajenisi koskemaan kansallisen viranomaisen teleyritykselle asettamia velvollisuuksia.

2.6 Yleispalveluvelvoite (87–92 artiklat)

Esityksessä yleispalvelun tason määrittely jää edelleen jäsenvaltioiden tehtäväksi. Yleispalvelu toimii viestinnän peruspalveluna silloin, kun kaupallista tarjontaa ei ole saatavilla. Uutena elementtinä esitetään yleispalvelutason määrittelyn tekemistä BERECin laatimien ohjeiden ja myöhemmin EU:n täytäntöönpanoasetuksella määriteltävän määrittelykehyksen pohjalta. Kansallinen liikkumavara tason määrittelyssä siten kapenee. Uudessa komission johdolla laadittavassa määrittelykehvyssä määritellään yleispalvelun laatutason ja kohtuullisen hinnan määrittelyn metodologiat. Yleispalvelun kattavuuden ehdotetaan laajenevan kuluttajista ja mikroyrityksistä myös pieniin yrityksiin ja voittoa tuottamattomiin yhteisöihin.

2.7 Verkkoneutraliteetti (93–94 artiklat)

Verkkoneutraliteetista eli internetin avoimuudesta on säädetty aiemmin EU:n asetuksella avointa internetyhteyttä koskevista toimenpiteistä (2015/2120, OIR). OIR-asetuksen tarkoituksena on ollut varmistaa, että operaattorit kohtelevat internetliikennettä tasapuolisesti ja että käyttäjien oikeus avoimeen internetiin toteutuu. Ehdotuksen 93 artikla vastaa suurelta osin voimassa olevan avoimen internetin asetuksen vastaavaa säännöstä (OIR 3 artikla). Artiklassa on ehdotettu komissiolle toimivaltaa antaa täytäntöönpanoasetus ehdoista liittyen muihin palveluihin kuin internetyhteyspalveluihin, jotka on optimoitu tiettyjä sisältöjä, sovelluksia tai palveluja taikka näiden yhdistelmiä varten Tällä hetkellä BEREC voi antaa ohjeistusta kansallisten sääntelyviranomaisten yhdenmukaisen täytäntöönpanon tukemiseksi. Nyt ehdotetulla komission toimivallalla antaa täytäntöönpanoasetus olisi tarkoitus varmistaa, että uusiin palveluihin ja teknologioihin, kuten verkkoviipalointiin (verkon jakaminen virtuaalisesti aliverkkoihin), sovellettaisiin yhdenmukaista lähestymistapaa. Ehdotuksen 94 artiklasta operaattorien velvoite (OIR 5(2) artikla) antaa valvonnassa tarvittavaa tietoa poistettaisiin. Voimassa olevaan säädökseen verrattuna poistettaisiin myös viranomaisen velvoite julkaista vuosittainen raportti, mutta lisättäisiin kerran kahdessa vuodessa tapahtuva tietojenkeruvelvoite. Velvoitteiden soveltamisohjeet sisältäneet johdanto-osan perustelukappaleet esitetään poistettavaksi.

2.8 Käyttäjän oikeudet (95–114 artiklat)

Ehdotuksen 95–114 artiklat sisältävät säännökset viestintäpalvelujen käyttäjien oikeuksista sekä erityisesti kuluttaja-käyttäjää suojaavia säännöksiä sopimussuhteessa teleyrityksiin. Lisäksi artikloissa ehdotetaan säädettäväksi palvelujen erityisistä ominaisuuksista ja toiminnoista, joita palvelujen käyttäjillä tulee olla käytössään.

Kuluttajasopimuksia koskevat ehdotetut säännökset koskevat muun muassa ennen sopimuksen syntymistä kuluttajille annettavia tietoja ja kuluttajille toimitettavan laskun erittelyä (95 artikla), määräaikaisten viestintäpalvelusopimusten enimmäisaikaa ja sopimuksen päättymistä (97 artikla) sekä teleyrityksen toimittamia palvelupaketteja (98 artikla). Asetus mahdollistaisi vain rajatun kansallisen liikkumavaran säätää kansallisesti tarkemmin asetuksen säännösten aihealueesta ja vain joidenkin säännösten osalta. Kuten nykyisinkin kansallisesti voitaisiin säätää kuluttajien viestintäpalvelusopimusten enimmäisajasta, kunhan se on enintään 24 kuukautta. Suuri osa kuluttajia suojaavista säännöksistä soveltuisi myös mikroyrityksiin ja voittoa tavoittelemattomiin organisaatioihin viestintäpalvelujen käyttäjinä ja osa säännöksistä myös keskisuuriin yrityksiin viestintäpalvelun käyttäjinä (99 artikla). Mikroyrityksellä unionin oikeudessa tarkoitetaan yritystä, jonka palveluksessa on alle kymmenen työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään kaksi miljoonaa euroa.

Lisäksi kaikkia viestintäpalvelujen loppukäyttäjiä koskisivat säännökset, joiden tavoitteena on helpottaa teleyrityksen vaihtamista ja puhelinnumeron siirtämistä. Asetusehdotuksen edellä kuvatut säännökset vastaavat pitkälti voimassa olevia teledirektiivin säännöksiä, mutta komissio on pyrkinyt yksinkertaistamaan sääntelyä. Suurin muutos on se, että säännökset sisältyisivät nyt asetukseen, jolloin kansallista lainsäädäntöä asetuksella säädetyistä asioista voisi olla vain silloin, kun se on nimenomaisesti sallittu. Nyt ehdotetun asetuksen sääntelyn sekä sen salliman kansallisen sääntelyn lisäksi kuluttajakäyttäjiin sovelletaan yleistä kuluttajansuojaoikeutta.

Edelleen esitys sisältää säännöksiä hätäviestinnästä ja eurooppalaisesta hätänumerosta 112 (106 artikla), julkisesta varoitusjärjestelmästä (107 artikla) sekä yleiseen etuun liittyvän tiedon välittämisestä viestintäpalvelun loppukäyttäjille (105 artikla). Jäsenvaltioiden tulee ehdotuksen mukaan varmistaa, että sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat välittävät kuluttajille maksutta yleisen edun mukaista tietoa. Lisäksi esitetään, että kaikilla EU:n kansalaisilla tulee olla pääsy hätäpalveluihin ja puheluiden hätänumeroon 112 on oltava ilmaisia, esteettömiä ja operaattoreiden tulee toimittaa hätäkeskukselle sijaintitiedot. Jäsenvaltioiden tulisi ottaa käyttöön yleinen varoitusjärjestelmä, jolla viranomaiset voivat lähettää varoituksia suuronnettomuuksista tai uhkaavista katastrofeista suoraan ihmisten matkapuhelimiin. Velvoite teleyrityksille mahdollistaa mobiili julkinen varoitusjärjestelmä (107 artikla) tulisi säilymään nykysääntelyyn verrattuna ennallaan, mutta nykyisen vaihtoehtoisen sovelluspohjaisen ratkaisun tilalle ehdotetaan uutta velvoitetta toteuttaa mobiili julkinen varoitusjärjestelmä eurooppalaiseen digitaaliseen identiteettilompakkoon liitetyn sovelluksen avulla.

Uutena säännöksenä (103 artikla) ehdotetaan, että internetyhteyspalvelun tarjoajien ja yleisesti saatavilla olevien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien tulisi tehdä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa käyttäjien suojelemiseksi niiden palveluissa tapahtuvilta petoksilta. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tulee BEREC:n suuntaviivojen perusteella ottaa käyttöön toimenpiteitä käyttäjien suojaamiseksi. Komissio voisi antaa delegoituja säädöksiä unionissa toteutettavien petosten torjuntatoimenpiteiden tehokkuuden ja koordinoinnin varmistamiseksi.

Ehdotuksen 108–110 artikloihin siirrettäisiin nykyiseen sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviin 2002/58/EY sisältyviä säännöksiä koskien kutsuvan ja yhdistetyn tilaajan tunnistuksen tarjoamista ja rajoittamista, niistä poikkeamista häirintäsoittojen jäljittämiseksi sekä hätäpuheluiden aikana sekä automaattista soitonsiirtoa sekä automaattisia soittojärjestelmiä. Tähän liittyen komissio ehdottaa, että direktiivin 7 artikla (eritelty laskutus), 8 artikla (kutsuvan ja yhdistetyn tilaajan tunnistuksen tarjoaminen ja sen rajoittaminen), 10 artikla (poikkeukset), 11 artikla (automaattinen soitonsiirto) ja 12 artikla (tilaajaluettelot) kumottaisiin (207 artikla).

Lisäksi esityksessä säänneltäisiin pitkälti nykyistä vastaavalla tavalla autoradioiden, kuluttajille tarkoitettujen radiovastaanottimien ja digitaalitelevisiolaitteiden yhteentoimivuudesta, mutta esityksessä epäselväksi jää kansallisen liikkumavaran ala (112 artikla). Esityksen 312 johdanto-osan perustelukappaleessa on täsmennetty, että säännökset eivät estä M-luokan uusissa ajoneuvoissa olevia autoradiovastaanottimia vastaanottamasta ja toistamasta analogisen maanpäällisen radiotoiminnan välityksellä tarjottavia radiopalveluja eikä se myöskään estä jäsenmaita asettamasta velvoitteita sen varmistamiseksi, että digitaaliset radiovastaanottimet pystyvät vastaanottamaan ja toistamaan analogisia maanpäällisiä radiolähetyksiä. Esityksen mukaisesti jäsenmaiden toimivalta asettaa kansallisesti siirtovelvoitteita pysyisi ennallaan (113 artikla).

2.9 Hallinto (115–180 artiklat)

Asetusehdotuksella kumottaisiin BEREC-asetus. Kumottavan BEREC-asetuksen säännökset on siirretty ehdotukseen pääosin saman sisältöisinä tai niihin on tehty vähäisiä sisällöllisiä muutoksia. Ehdotus sisältää kuitenkin myös sisällöllisesti uusia säännöksiä.

Ehdotuksen 115–120 artiklat koskisivat kansallista sääntelyviranomaista ja muita toimivaltaisia viranomaisia. Artikloissa säädetään viranomaisten vähimmäistehtävistä, riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta, viranomaisten taloudellisesta riippumattomuudesta ja riittävästä resurssista sekä velvollisuudesta tehdä yhteistyötä muiden viranomaisten ja BERECin kanssa.

Ehdotuksen 121–130 ja 137–180 artiklat koskisivat BEREC-sääntelyviranomaista ja BEREC-tukivirastoa sekä yhteistyötä RSPB:n kanssa.

Ehdotuksen 131–136 artiklat koskevat RSPB:n (Radio Spectrum Policy Body) perustamista nykyisen RSPG:n (Radio Spectrum Policy Group) tilalle. RSPB:llä olisi valtuudet antaa lausuntoja ja suosituksia strategisesti tärkeistä taajuuskysymyksistä. Se osallistuisi EU:n yhteisten tavoitteiden (kuten 6G-aikataulujen) määrittelyyn ja varmistaisi, ettei yksittäisten jäsenvaltioiden toiminta vaaranna sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä. Nykyisen RSPG:n mandaattiin verrattuna RSPB:lle tulisi vahvempi rooli yhteisen taajuustiekartan, yhteisten lupaehtojen ja jakomenettelyiden, maksujen sekä valintakriteerien kehittämisessä sekä neuvoston päätöksiä valmistelussa. RSPB:n tulisi luoda yhteiset periaatteet taajuuksien yhteiskäytölle ja joustavalle käytölle. RSPB:n olisi laadittava monivuotinen työohjelma, joka on linjassa EU:n digitaalisen vuosikymmenen tavoitteiden kanssa ja sen olisi raportoitava säännöllisesti edistyksistä ja siitä, kuinka hyvin taajuusresurssit tukevat Euroopan kilpailukykyä.

Ehdotuksen 144 artiklan mukaan BEREC-virasto korvattaisiin Office for Digital Networks (ODN) –virastolla. Ehdotuksen 145 artiklassa säädetään ODN-viraston toimivallasta ja 146 artiklassa sen tehtävistä. ODN-viraston toimivalta ja tehtävät olisivat nykyistä BEREC-virastoa laajempia. Ehdotuksen mukaan perustettava ODN-virasto tukisi sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämistä, tukisi ja avustaisi BERECiä tarjoamalla teknistä asiantuntemusta, analyysien tekemistä, koordinoitua tukea ja operatiivista apua sekä tukisi ja avustaisi myös RSPB:tä erityisesti varmistamalla tiiviin koordinoinnin sähköisen viestinnän ja radiotaajuuksien politiikan ja sääntelyn välillä sekä fasilitoisi yhteistyötä yhteisen edun kannalta merkityksellisissä kysymyksissä. Ehdotuksella tiivistettäisiin strategisen tason yhteistyötä, mutta ehdotus myös toteutuessaan tarkoittaisi merkittävää operatiivisen tason institutionaalista muutosta ja siirtäisi painopistettä kohti vahvempaa EU-tason hallintoa. Ehdotuksen 154 ja 155 artiklan osalta komissiolle ehdotettaisiin veto-oikeutta ODN:n hallintoneuvoston päätöksenteossa erityisesti henkilöstöasioissa. Ehdotuksen 159 artikla vastaa muuten sisällöltään kumottavan BEREC-asetuksen vastaavaa säännöstä, mutta perustettavan ODN-

viraston budjetti koostuisi myös yritysten satelliittilupamaksuista, yleiseurooppalaisten numerovarojen käyttöoikeuksista, julkaisumaksuista sekä ODN:n palveluista perittävistä maksuista.

2.10 Yleiset ja loppusäännökset (osa VIII, 181–210 artiklat)

Ehdotus sisältää yksityiskohtaiset säännökset viranomaisten sekä BEREC:n ja RSPB:n asetuksen valvontaan liittyvistä tiedonsaantioikeuksista. Ehdotuksen 181 artiklassa säädettäisiin teleyritysten ja eräiden muiden yritysten velvollisuudesta antaa kansallisille toimivaltaisille viranomaisille sekä BEREC:lle ja RSPB:lle tietoja, jotka ovat tarpeen näiden tehtävien suorittamiseksi. Tietopyyntöjen tulisi olla perusteltuja ja suhteellisia asetuksen mukaisiin valvontatehtäviin. Yrityksiin kohdistuvista harmonisoiduista tietopyynnöistä ja raportoinnista säädetään 182 artiklassa. Ehdotuksen mukaan BEREC antaisi suuntaviivat, jossa määriteltäisiin EU:n laajuisesti tietopyyntöjen laajuus, ajoitus, tiheys ja muoto, ja suuntaviivat sisältäisivät myös tietopyyntö- ja raportointipohjat. Myös RSPB:n tehtäväksi annettaisiin harmonisoitujen tietopyyntöpohjien luominen. Komissiolle varattaisiin mahdollisuus harmonisoida tiedonkeruuta täytäntöönpanoasetuksella. Ympäristön kestävyteen liittyvien tietopyyntöjen osalta ehdotus varaa mahdollisuuden harmonisoitujen tietopyyntöjen ylittävän tiedon keräämiselle, mutta BEREC voisi antaa suuntaviivoissa ohjeistusta tällaisen tiedon keräämiselle ja virtaviivaistamiselle.

Kansallisten viranomaisten tekemistä laajakaistaverkkojen käyttöönottoa koskevista maantieteellisistä kartoituksista säädetään 183 artiklassa. Maantieteellisten kartoitusten sisältöä ehdotetaan laajennettavaksi verkkojen kattavuudesta verkkojen saatavuuteen, valmiuteen ottaa yhteys käyttöön ja toteutuneeseen palvelun käyttöönottoon, tarvittaessa erotellen eri loppuasiakassegmentteihin. Viranomaisen tehtäväksi ehdotetaan myös verkkojen kehitystä koskevien ennusteiden tekemistä.

Ehdotuksen 186 artiklan mukaisesti, jos komissio katsoo, että asetuksen säännösten valvonnassa kansallisella tasolla muodostuu eroavaisuuksia, jotka voivat haitata sisämarkkinoiden toimintaa, komissio voi antaa suosituksia tai viime kädessä sitovia päätöksiä koskien eräitä asetuksen säännöksiä komission täytäntöönpanoasetuksen muodossa varmistaakseen asetuksen yhdenmukaisen noudattamisen EU:ssa. Kuten voimassa olevassa teledirektiivissäkin asetusehdotus sisältää säännöksen kansallisesti kuluttajille saatavissa olevasta tuomioistuimen ulkopuolisesta riitojen ratkaisuelimestä. Edelleen asetuksessa olisi säännökset kansallisen sääntelyviranomaisen tehtävästä ratkaista asetuksen velvoitteisiin perustuvia erimielisyyksiä yritysten välillä.

Yhteenliittämisriitojen vapaaehtoisesta sovittelusta säädetään 191–193 artikloissa. Ehdotuksen mukaan BEREC laatisi ohjeet teleyritysten ja muiden viestintäalan toimijoiden välisestä teknisestä ja kaupallisesta yhteistyöstä tehokkaiden, kestävien ja luotettavien palvelujen tuottamisessa. Nämä toimijat voisivat pyytää kansalliselta sääntelyviranomaiselta vapaaehtoista sovittelua. BEREC antaisi oman näkemyksensä tapauksesta kahdessa kuukaudessa, ja sovittelutapaamisen jälkeen viranomaisen laatisi kuukauden sisällä kirjallisen yhteenvedon sovittelusta ja ratkaisuehdotuksensa siltä osin kuin sovintoa ei saavutettu. BEREC raportoi joka toinen vuosi ohjeiden vaikutuksia ja vapaaehtoisen sovittelun toimivuutta. Komissio arvioisi koko menettelyn toimivuutta kolmen vuoden kuluttua asetuksen soveltamisen alkamisesta.

Ehdotuksen 194–197 artikloissa säädetään yleisvaltuutuksen sekä radio- ja numerointiresurssien käyttö-oikeuksien tai verkonrakentamisoikeuksien ehtojen muuttamisen edellytyksistä, myönnettyjen radiotaajuuksien tai numerointiresurssien käyttöoikeuksien

rajoittamisesta tai peruuttamisesta, viranomaisvalvonnasta, yleisvaltuutuksen sekä radio- ja numerointiresurssien käyttöoikeuksien tai verkonrakentamisoikeuksien ehtojen rikkomisen ja velvoitteiden noudattamisen laiminlyönnin seuraamuksista ja sanktioista, sekä muutoksenhakuoikeudesta. Ehdotus vastaa pitkälti tältä osin aikaisempaa teledirektiiviä, mutta seuraamussäännökset ovat yksityiskohtaisempia ja niihin on sisällytetty esimerkiksi säännöksiä seuraamusmaksuista ja viittaus kyberturvallisuusasetusehdotuksen (CSA2) ICT-toimitusketjuturvallisuuden vaatimusten täyttymiseen.

2.11 Delegoidut ja täytäntöönpanosäädökset sekä asetuksen voimaantulo

Komissiolle siirrettäisiin valta antaa delegoituja säädöksiä ehdotuksen 198 artiklassa määritellyin ehdoin. Komissiolle olisi toimivalta antaa delegoitu säädös unionissa harmonisoitujen radiotaajuuksien käyttöoikeuksien myöntämismenettelystä ja toimilupaehdoista (22 artiklan 3 kohdan f alakohta), taajuusmaksujen määräytymisen metodologiasta (39.4 art.), kiinteän ja matkaviestinverkon enimmäisterminointimaksuista (82 artiklan 1 kohta), tarpeellisista toimenpiteistä petosten estämiseksi viestintäverkoissa (103 artiklan 5 kohta) sekä hätäviestinnän järjestämisen teknisistä yksityiskohdista (106 artiklan 8 kohta). Edelleen komissio voisi muuttaa delegoiduilla säädöksillä asetuksen liitettä IV (tiedot, jotka teleyrityksen on julkaistava palvelustaan), liitettä V (autoradioiden ja digitelevisiolaitteiden yhteentoimivuusvaatimukset) ja liitettä VI (EU-laajuisen satelliittitaajuuden käyttöoikeuden hakuprosessista) (114 artikla). Komission tulisi kuulla jäsenvaltioiden asiantuntijoita ennen delegoidun säädöksen antamista.

Ehdotettu 199 artikla sisältää säännökset komitologia-asetuksen (EU) No 182/2011 mukaisesta menettelystä, kun komissio käyttää toimivaltaansa antaa täytäntöönpanosäännöksiä. Komissiota avustaisi tapauskohtaisesti jäsenvaltioiden edustajista koostuva Viestintäkomitea (Communications Committee) tai Radiotaajuuskomitea (Radio Spectrum Committee). Molemmat toimisivat komitologia-asetuksessa tarkoitettuina komiteoina.

Liittyen radiotaajuuksiin komissio voisi antaa täytäntöönpanosäännöksiä, joilla jäsenvaltion pyynnöstä ratkaistaan rajat ylittävät taajuuskoordinaatio- tai radiohäiriötapaukset (14 artiklan 8 kohta), joilla määrätään harmonisoitujen radiotaajuuksien käytön alkamispäivästä (18 artiklan 6 kohta), unionin taajuustiekartasta (17 artiklan 3 kohta), radiotaajuuksien yhteisistä toimilupaehdoista (22 artiklan 2 kohta), käytännöistä hakea radiotaajuuksien käyttöoikeutta samalla kertaa useista jäsenvaltioista (22 artiklan 5 kohta), EU:n yhteiseen taajuuksien käyttöoikeuksien haltijoita koskevaan tietokantaan sisällytettävistä taajuusalueista (28 artiklan 2 kohta), taajuusmaksuja koskevien komission suositusten yhdenmukaisesta noudattamisesta jäsenvaltioissa (29 artiklan 4 kohta), radiotaajuuksien myöntämismenettelyä koskevien komission suositusten yhdenmukaisesta noudattamisesta jäsenvaltioissa (30 artiklan 11 kohta langattomien piensoluliityntäpisteiden fyysisistä ja teknisistä ominaisuuksista (34 artiklan 2 kohta), satelliittitaajuusalueiden toimilupaehdoista (39 artiklan 4 kohta) ja radiotaajuuksien rinnakkaiskäytöstä (45 artiklan 3 kohta).

Liittyen satelliittiviestintään komissio voisi antaa täytäntöönpanosäädöksiä satelliittiverkkojen tai -palvelujen yleisvaltuutuksen ehdoista (38.3 artikla), satelliittiviestintätaajuuksien allokoinnista EU:ssa (39 artiklan 2 kohta), EU:n laajuisen satelliittiviestintätaajuuksien hakuprosessista ja käyttöoikeuden myöntämisestä hakijalle (40 artikla) sekä käyttöoikeusehtojen valvonnasta ja käyttöoikeuden peruuttamisesta (43 artikla).

Lisäksi komissio voisi antaa täytäntöönpanosäädöksiä EU:n numerointisuunnitelmasta ja EU-numeroiden käyttöehdoista (46 artiklan 4 kohta ja 47 artiklan 1 kohta), loppukäyttäjien palveluiden yhteentoimivuuden varmistamisesta (68 artiklan 2 kohta), harmonisoiduista

tukkutason tuotteista, joita kansallinen sääntelyviranomainen voisi asettaa huomattavan markkinavoiman yrityksille ja näitä tuotteita koskevista hinnoitteluperiaatteista (81 artiklan 4 kohta), yleispalvelu-laajakaistayhteyden nopeuden kansallisen määrittämisen metodologiasta (89 artikla), verkkoneutraliteettia koskevien säännösten soveltamisesta (93 artiklan 6 kohta), kuluttajalle annettavan sopimustiivistelmän mallista (95.2 artikla), matkapuhelinkäyttäjille suunnatun viranomaisten varoitusjärjestelmän teknisestä toteutuksesta liittyen ns. digitaalisiin lompakoihin (107 artiklan 2 kohta), kansallisten viranomaisten käyttämistä mallipohjista tiedonkeruulle teleyrityksiltä (182 artiklan 3 kohta), kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ja ODN:n välisen tiedonvaihdon käytännöistä (11 artiklan 3 kohta), ehdotetun harmonisaatiomenettelyn mukaisia päätöksiä asetuksen yhdenmukaisesta noudattamisesta (186 artiklan 1 ja 6 kohta) sekä yleisesti noudatettavista standardeista (187 artiklan 6 kohta).

Asetusta sovellettaisiin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta.

3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin

Ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä *SEUT*) 114 artikla (sisämarkkinat). Artikla koskee sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan liittyviä toimenpiteitä ja sen tavoitteena on lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, varmistaen lainsäädännön yhtenäisen ja syrjimätön soveltaminen unionissa. Komissio perustelee oikeusperustaa sillä, että ehdotuksen tavoitteena on tukea sähköisen viestinnän sisämarkkinoita ja varmistaa niiden toiminta sekä sisämarkkinoiden toiminta muilla EU:n politiikka-aloilla, joihin liittyy taajuuksien käyttöä. Artiklan nojalla noudatetaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä ja neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä.

EU-tuomioistuimien on vakiintuneesti katsonut, että säädös voidaan hyväksyä SEUT 114 artiklan perusteella ainoastaan, mikäli siitä ilmenee objektiivisesti ja tosiasiallisesti, että sen tarkoituksena on sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevien edellytysten parantaminen. Mikäli tämä edellytys täyttyy, antaa SEUT 114 artikla unionin lainsäätäjälle laajan harkintavallan kulloinkin tarvittavien lähentämis- ja yhdenmukaistamistoimenpiteiden valinnassa. Niihin voi sisältyä myös muita toimenpiteitä kuin jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen harmonisointia.

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita koskevan 5 artiklan mukaan unioni voi antaa säädöksiä ainoastaan silloin, kun se on tarpeen ja ainoastaan siinä laajuudessa, kun se on tarpeen.

Komission mukaan ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Digitaalisen ekosysteemin ongelmien laajuus edellyttää EU:n lainsäädäntöaloitetta, koska niillä on yhä suurempi EU-ulottuvuus ja ne voidaan ratkaista tehokkaammin EU:n tasolla, mikä lisää kokonaisuhyötyjä, nopeuttaa ja yhdenmukaistaa täytäntöönpanoa ja alentaa kustannuksia. Komission mukaan EU-tason toimet tuovat merkittävää lisäarvoa digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen, koska eroavaisuudet jäsenvaltioiden kansallisissa toimissa johtavat helposti pirstoutumiseen ja heikentävät kilpailukykyä. Euroopan kilpailukykyyn vahvistaminen edellyttää nopean, turvallisen ja kestävä digitaalisen infrastruktuurin saatavuutta kaikkialla EU:ssa. EU voi saavuttaa nämä tavoitteet vain lainsäädännön harmonisoinnilla. Komission näkemyksen mukaan on tarpeen yhdenmukaistaa markkinoille pääsyä koskevaa EU:n sääntelyä, jotta voidaan poistaa taajuuksien, numeroinnin tai maankäyttöä koskevien käyttöoikeuksien myöntämisedellytysten kansallisista eroavaisuuksista aiheutuvat esteet. Satelliittiyhteyksien globaalin luonteen vuoksi EU-tason toimet ovat tehokkaampia kuin pelkät kansallisen tason toimet. EU:n laajuiset, koordinoitut lupakäytännöt ovat välttämättömiä satelliittipalvelujen

saatavuuden ja käyttöönoton nopeuttamiseksi sekä teollisen autonomian ja EU:n kilpailukyvyyn parantamiseksi. Jäsenvaltioiden kansallisilla toimilla ei voida riittävästi varmistaa oikea-aikaista ja asianmukaista siirtymistä vanhoista kupariverkoista kuituverkkoihin ja vaarana on sisämarkkinoiden pirstaloituminen ja useassa jäsenvaltiossa toimivien toimijoiden oikeudellinen epävarmuus. Lisäksi komission mukaan EU-tason toimia tarvitaan, koska kuluttajien ja loppukäyttäjien suojelua koskevien sääntöjen pirstaleisuus aiheuttaa hallinnollisia kustannuksia rajat ylittävälle palveluntarjoajille ja vaikeuttaa innovatiivisten palvelujen kehittämistä ja johtaa epätasaiseen ja optimaalista heikompaan kuluttajansuojan tasoon koko EU:ssa.

Komission mukaan ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Komission mukaan ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään ratkaisemaan sisämarkkinoiden pullonkauloja ja luomaan edellytykset uusille virtualisoiduille ja ohjelmistopohjaisille sähköisille viestintäverkoille ja -palveluille unionissa erityisesti yksinkertaistamalla ja yhdenmukaistamalla yleisvaltuutusjärjestelmää. Siten ehdotus tukee sisämarkkinoiden tavoitetta sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisen vapaudesta. Nykyiseen viitekehukseen verrattuna esitys nopeuttaa siirtymistä kuituverkkoihin, ja tämän oikeasuhteisuus varmistetaan asianmukaisilla loppukäyttäjää koskevilla suojatoimenpiteillä sekä menettelyjen kansallisilla tarkasteluilla ja hallinnoinnilla. Ehdotuksessa säilytetään huomattavan markkinavoiman sääntely (HMV) keskittyen kuitenkin markkinahäiriöihin puuttumiseen, mikä helpottaa kansallisten sääntelyviranomaisten mahdollisuutta käyttää tarvittaessa symmetrisiä toimenpiteitä ja kevyempiä sääntelykeinoja. Ehdotettuihin toimenpiteisiin sisältyy myös hallinnollisia muutoksia, jotka soveltuvat uusiin sisämarkkinoiden kannalta relevantteihin EU-tason tehtäviin ja mahdollistavat päätösten tekemisen tehokkaammin.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan ehdotuksen oikeusperusta on asianmukainen. Neuvotteluissa on kuitenkin keskeistä varmistua siitä, että ehdotuksen toimenpiteet edistävät sisämarkkinoiden toimintaa, unionin laajempia strategisia tavoitteita ja lisäävät yhdenmukaisilla toimenpiteillä unionin oikeusvarmuutta eivätkä johda äkillisiin, ennakoimattomiin tai vaikeasti toteutettaviin muutoksiin jäsenvaltioissa. Valtioneuvosto pyytää käsittelyn aikana komissiolta lisätietoja näiden toimien vaikutuksista jäsenvaltioihin. Valtioneuvosto yhtyy pääosin komission näkemykseen siitä, että ehdotus täyttää toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden vaatimukset. Vaikka sähköisen viestinnän direktiivitasoisesta sääntelystä siirrytään ehdotettuun asetukseen, valtioneuvosto pitää tärkeänä neuvotteluissa tarvittaessa tavoitella säännöksiin joustavuutta, mikä mahdollistaisi yksityiskohtaisia kansallisia säännöksiä tai säännösten sallimia vaihtoehtoisia menettelyitä. Neuvotteluissa on tärkeää huolehtia siitä, että ehdotus kunnioittaa SEU 4(2) artiklaa, jonka mukaan kansallinen turvallisuus säilyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla. Neuvotteluiden aikana on lisäksi arvioitava yksityiskohtaisemmin näiden periaatteiden kannalta komission ehdotusta siitä, että se voisi antaa täysharmonisoivia täytäntöönpanosäädöksiä muun muassa radiotaajuuksista, satelliittiviestinnästä ja teleyritysten tarjoamasta harmonisoidusta tukku tuotteesta.

Neuvottelujen aikana on myös arvioitava muun muassa taajuushallintaa ja toimilupia, yhden passin menettelyä ja yleisvaltuutusta, huomattavan markkinavoiman sääntelyä, kupariverkon käytön poistoa, sähköisen viestinnän yleispalvelua, kuluttajansuojaa, numerointia sekä jäsenvaltioiden raportointivelvollisuuksia ja tietojen toimittamista koskevien säännösten oikeasuhteisuutta sekä asianmukaisuutta ja sopivuutta suhteessa ehdotuksen tavoitteisiin ja päämäärään.

4 Ehdotuksen vaikutukset

4.1 Komission vaikutustenarviointi

Komissio on tehnyt ehdotuksesta vaikutustenarvioinnin, jossa on esitetty neljä ongelmakohtaa nykyisillä digitaalisilla sisämarkkinoilla, joihin pyritään vastaamaan: kuituverkkojen ja -palvelujen hidas käyttöönotto ja yleistymisen, riittämättömät investoinnit korkealaatuisiin mobiiliverkkoihin, yleiseurooppalaisten verkkojen ja palvelujen puute, hallintorakenne ei täysin vastaa sisämarkkinoiden vaatimuksia.

Taloudelliset vaikutukset

Komission vaikutustenarvioinnin mukaan asetusehdotus kasvattaa EU:n BKT:tä 327 miljardilla eurolla vuoteen 2035 mennessä. Sääntelyn yhdenmukaistaminen alentaisi verkkojen käyttöönoton kustannuksia, mikä lisäisi 5G- ja 6G-investointeja ja digitaalitalouden luotettavuutta. Taajuushallinnan yhdenmukaistamisella olisi myönteinen vaikutus BKT:hen. Siirtymä kuituun parantaisi latausnopeuksia ja mahdollistaisi energiatehokkaamman infrastruktuurin. Ehdotus ei lisäisi merkittävästi EU-budjettimenoja, vaan BERECin ja RSPG:n lisävaltuudet rahoitettaisiin nykyisistä rahoitusmekanismeista.

Vaikutukset sisämarkkinoihin

Komission arvion mukaan ehdotus mahdollistaisi kilpailukykyisemmän sisämarkkinan, jossa palveluja voidaan tarjota yhtenäisesti ja skaalautua helpommin. Nykyiset jäsenmaiden erilliset sääntelymallit yhdistettäisiin kokonaisuudeksi, minkä arvioidaan edistävän sisämarkkinoita. Tällä on erityinen merkitys 6G:hen valmistautumisessa ja satelliittiviestinnässä. Ehdotus mahdollistaisi EU:n laajuisien palvelujen tarjonnan ilman esteitä, jotka nykyisin johtuvat kansallisista poikkeavuuksista ja lupamenettelyistä.

Yritysvaikutukset

Komissio arvioi, että hajanaisesta sääntelystä johtuva raportointi- ja ilmoitustaakka kevenisi, erityisesti rajat ylittäviä palveluita tarjoavilla operaattoreilla. Yhden passin menettely vähentäisi yritysten hallinnollisia- ja raportointikustannuksia. Tämä takaisi sääntelyn johdonmukaisuuden, läpinäkyvyyden ja ennustettavuuden. Hyötyjiä olisivat erityisesti pk-yritykset ja uudet markkinatoimijat, sillä madaltuneet markkinoillepääsyesteet mahdollistaisivat palvelujen nopeamman käyttöönoton.

EU-tason satelliittilupa antaisi toimijoille pääsyn taajuuksiin kaikissa jäsenvaltioissa samoilla lupaehdoilla, mikä mahdollistaisi toiminnan laajentamisen ja koko EU:n laajuisen palvelujen tarjoamisen. Satelliittioperaattorit hyötyisivät yhtenäisistä menettelyistä, ja strategisemmasta taajuuksien käytöstä, joka parantaisi loppukäyttäjien palveluiden resilienssiä, turvallisuutta ja jatkuvuutta.

Taajuuksien käyttöön oikeuttavat verkkotoimiluvat olisivat lähtökohtaisesti toistaiseksi voimassa, mikä mahdollistaisi lupaehtojen yhdenmukaistamisen ja sisältäisi EU-tasoisien lupamenettelyjen tarkastelun. Komission mukaan taajuuksien myöntämisehtojen harmonisointi vähentäisi yritysten investointiriskiä.

Komissio katsoo ehdotuksen vahvistavan taajuuspolitiikan ennustettavuutta, harmonisoi ehtoja ja vähentää hajanaisuutta, mikä nostaisi investointihalukkuutta ja parantaisi 5G/6G-verkkoinvestointien kannattavuutta ja siten nopeuttaisi niiden käyttöönottoa. Taajuuslupien myöntämisehdot yhdenmukaistuvat, mikä vähentäisi yritysten kustannuksia ja riskejä.

Komissio arvioi uusien hallinnollisten kupariverkon purkamiseen liittyvien vaatimusten johtavan noin 73 miljoonan euron kertaluonteisiin hallinnollisiin kustannuksiin ja noin 38 miljoonan euron vuotuisiin toistuviin hallinnollisiin kustannuksiin verrattuna nykytilanteeseen. Samalla hallinnollisia säästöjä odotetaan tulevan lupaehtojen yhdenmukaistamisen ja sääntelyvaatimusten yksinkertaistamisen myötä. Mikäli hallintorakenteen muutosten rahoitusta katetaan osittain maksuilla, tämä tarkoittaisi lisäkustannuksia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoaville yrityksille ja/tai taajuuksien käyttöoikeuden haltijoille. Toimijoita perittäisiin hallinnollisia maksuja sääntelyviranomaisten kustannusten kattamiseksi.

Vaikutukset kuluttajiin

Komission arvion mukaan verkkojen laatu, kattavuus ja kilpailukyky parantuisivat, erityisesti maaseutualueilla. Komission arvioi, että hinnoittelu alenee kilpailun kiristyessä ja palveluiden yhdenvertaisuus paranee koko EU:ssa. Kuluttajat saisivat paremman pääsyn korkealaatuisiin 5G -palveluihin, rajat ylittäviin viestintäpalveluihin, luotettavampaan 112-paikannukseen sekä uusiin digipalveluihin (VR/AR, pilvipohjaiset yhteydet, satelliittiviestintä). Komissio arvioi, että siirtymä kupariverkoista kuituun voi turvata kuluttajien oikeudet. Haavoittuvassa asemassa olevien kuluttajien suojaaminen varmistettaisiin osana kupariverkon alasajoa. Kuluttajat saavat käyttöönsä nopeammat ja luotettavammat yhteydet kuituun siirtymisen myötä.

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

Komission arvion mukaan kuitu- ja 5G-SA-verkot parantaisivat digiosallisuutta ja alueellista tasa-arvoa. Ehdotus vahvistaisi kriittisen viestinnän ja hätäyhteyksien toimintavarmuutta. Lisäksi se tukisi digitaalisten julkisten palvelujen ja perusinfrastruktuurien käyttövarmuutta. EU-vahvistaisi samalla teknologista ja geopoliittista autonomiaansa satelliitti- ja 6G-kehityksen avulla. Valokuituun siirtyminen edistää digiosallisuutta, parantaa maaseudun yhteyksiä ja tukee yhdenvertaista pääsyä digitaalisiin palveluihin. Se myös vahvistaa hätä- ja kriittisen viestinnän toimintavarmuutta.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Komission arvion mukaan ehdotus yhdenmukaistaa menettelyjä, mikä vähentää päällekkäisiä arviointeja ja parantaa sääntöjen tulkintaa. Osa tehtävistä keskitetään EU-tasolle, mikä keventäisi kansallisia velvoitteita. Yhteinen yhden passin menettely tiivistäisi jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten yhteistyötä ehdotetun ja kansallisten sääntelyviranomaisten sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluntarjoajia koskevan valvonnan osalta.

Jäsenvaltioiden on laadittava kuitusiirtymän ja kuparin alasajon toteutus suunnitelmat, mukaan lukien suoja toimet haavoittuville ryhmille, mikä lisää hallinnollista taakkaa. Jäsenvaltioiden on toimitettava omat kansalliset suunnitelmansa valokuituun siirtymisestä vuoteen 2029 mennessä, jossa esitetään koordinoitu kansallinen strategia ja konkreettiset toimenpiteet kuituverkon käyttöön otosta.

Ehdotettu hallintorakenne vahvistaisi EU-tasosta koordinoitua. Se rakentuu nykyisten BERECin ja BERECin sihteeristön pohjalle ja nostaa RSPG:n (Radio Spectrum Policy Group) komission asiantuntijaryhmästä BERECin kaltaiseksi elimeksi. Uutta elintä tukee ODN, joka korvaa BEREC-sihteeristön. Tämä lisää taajuushallinnan tehokkuutta ja parantaa BERECin ja RSPG:n välistä yhteistyötä. EU tason ohjaus vähentää kansallisten erojen aiheuttamia markkinahäiriöitä. Komission arvion mukaan menettelyjen yhdenmukaistaminen vähentäisi päällekkäistä työtä ja selkeyttäisi valvontaa. Osa toiminnasta siirtyisi EU-tasolle, mikä keventäisi kansallista hallintotaakkaa.

Ympäristövaikutukset

Komission arvion mukaan siirtymä kuituun vähentäisi CO₂ päästöjä 0,6 miljoonaa tonnia vuoteen 2035 mennessä. Yhdenmukaistettu energiatehokkuusraportointi mahdollistaisi ympäristövaikutusten seurannan EU-tasolla. Kuitu- ja 5G/6G verkot kuluttavat huomattavasti vähemmän energiaa kuin kupariverkot ja vanhat mobiiliteknologiat. Taajuuspolitiikka tukisi resurssitehokasta taajuuksien käyttöä ja jakamista. 5G SA verkkojen energiatehokkuus pienentäisi mobiiliverkkojen ekologista jalanjälkeä gigatavua kohden.

Ehdotus mahdollistaisi ympäristötavoitteiden linkittämisen taajuuspolitiikkaan, esimerkiksi resurssitehokkaalla taajuuksien käytöllä ja jakamisella. Ehdotus ottaa huomioon ympäristövaikutukset aiempaa vahvemmin, kun yhdenmukaistettu raportointi ja verkkojen energiatehokkuus voidaan koordinoita EU-tasolla.

4.2 Kansallinen vaikutustenarviointi

Ehdotus on säädöstyypiltään asetus, joten se on kansallisesti suoraan sovellettavaa oikeutta, eikä lähtökohtaisesti edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia. Voimaan tullessaan asetuksella olisi kuitenkin merkittäviä vaikutuksia sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2014) ja voisi edellyttää lukuisten kansallisten säännösten muuttamista tai kumoamista myös siltä osin kuin ne olisivat kansallisten markkinaolosuhteiden takia edelleen hyvä pitää voimassa ja kumoamisella voisi olla negatiivisia vaikutuksia niin yrityksille kuin käyttäjille.

Taajuushallinnon harmonisointia ja toimivallan siirtoa koskevilla ehdotuksilla ei todennäköisesti olisi Suomessa merkittäviä myönteisiä vaikutuksia 5G- ja 6G-investointeihin ja sitä kautta talouskasvuun. Suomessa 5G-verkkojen kattavuus ja laatu on jo tällä hetkellä kansainvälisesti korkealla tasolla, ja käyttäjille on tarjolla myös 5G-SA-verkkoihin perustuvia palveluja. Lisäksi Suomessa olisi nykyisen sääntelyn puitteissa hyvä valmius 6G-verkkojen tehokkaaseen käyttöönottoon edistyksellisen ja investointeihin kannustavan taajuuspolitiikan ja -hallinnon ansiosta.

Sen sijaan taajuushallinnon harmonisointia ja päätäntävallan siirtoa jäsenmailta komissiolle koskevilla ehdotuksilla voisi olla matkaviestinverkon investointeja ja palvelujen saatavuutta heikentäviä vaikutuksia. Ehdotukset saattaisivat johtaa taajuuksien käyttöönoton hidastumiseen Suomessa nykytilaan verrattuna ja heikentäisivät mahdollisuuksia ottaa huomioon kansalliset erityispiirteet toimilupien myöntämisessä ja niiden ehdoissa. Toistaiseksi voimassa olevien verkkotoimilupien investointivaikutuksia tulisi arvioida vielä tarkemmin. Toistaiseksi voimassa olevat luvat lisäisivät ennakoitavuutta verkkoihin investoiville teleyrityksille, mutta voisivat myös hidastaa uusien nopeasti kehittyvien teknologioiden käyttöönottoa tulevaisuudessa sekä saattaisivat lukkiuttaa markkinan ja hankaloittaa uusien toimijoiden tuloa markkinoille.

Satelliittitietoliikenteen toimilupien myöntäminen EU-tasolla laajamittaisempaan loppukäyttäjyhteyksien tarjontaan liittyvään palvelutoimintaan voisi lisätä oikeusvarmuutta ja vähentää hallinnollista taakkaa palveluntarjoajille, sekä lopulta edistää vaihtoehtoisten satelliittipalvelujen saatavuutta Suomessakin. Ehdotukseen liittyy kuitenkin epävarmuutta siitä, tulisiko EU-tason lupamenettelyssä pohjoisten alueiden käyttäjien tarpeet riittävästi huomioida. Muiden satelliittiviestinnän lupien osalta toimivallan siirtäminen nykyisestä joustavasta sekä innovaatioita ja kasvua tukevasta kansallisesta lupamenettelystä voisi heikentää kotimaisen avaruus- ja satelliittialan kilpailukykyä ja investointiympäristöä, sekä nostaa markkinoille pääsyn kynnyksiä erityisesti pienille ja kasvuvaiheen toimijoille. Lisäksi se saattaisi rajoittaa mahdollisuuksia turvata maanpuolustuksen ja kansallisten turvallisuusviranomaisten taajuuksien käyttöä.

Investoinnit valokuituverkkoihin ovat Suomessa kasvaneet oleellisesti viime vuosien aikana. Haasteena Suomessa on valokuitusaatavuuden epätasainen jakautuminen tiheään ja harvaan asuttujen alueiden välillä. Ehdotus ei sisällä sellaisia valokuituverkkoja koskevia uudistuksia, joilla olisi merkittäviä valokuituinvestointeja tai talouskasvua kiihdyttäviä vaikutuksia kansallisella tasolla. Ehdotuksessa kupariverkkojen käytöstä poistoa koskeva sääntely on keskeinen työkalu valokuituinvestointien edistämiseksi sisämarkkinoilla. Koska kupariverkkoja on Suomessa käytössä enää vähäisessä määrin, ehdotetuilla muutoksilla ei Suomessa olisi mahdollista edistää valokuituinvestointeja (ml. maaseutualueet) tai parantaa kiinteiden verkkojen yhteysnopeuksia tai energiatehokkuutta. Suomessa, toisin kuin yleisesti Euroopassa, taloyhtiöiden kuparisäverkot ovat taloyhtiön omistuksessa. Komission ehdotus kattaa kupariverkkojen purkamisen myös sisäverkkojen osalta. Kupariverkkojen purkuun sisältyvät toimenpiteet, joilla sääntelyn kautta pyritään purkamaan käytössä olevia FTTB-ratkaisuja (kuitu taloyhtiöön), saattavat johtaa kilpailun vähenemiseen ja kuluttajille tarjottujen palveluiden hinnannousuun.

Ehdotuksessa teleyritysten hallinnollisen taakan keventämiseen tähtäävät toimet kohdistuvat lähinnä teleyrityksiin, jotka toimivat useissa jäsenvaltioissa. Toiminnan laajuudella mitattuna isoimmat suomalaiset operaattorit, joilla on rajat ylittävää toimintaa, eivät kuitenkaan näyttäisi hyötyvän näistä toimita merkittävästi. Yhden passin menettelyyn ja alkuperämaaperiaatteen käyttöönottoon liittyy epävarmuutta erityisesti sääntelyviranomaisten valvonnan toimivaltuuksien määrittelyn osalta. Siten teleyrityksille ja viranomaisille koituvat hyödyt ja kustannukset yhden passin menettelystä eivät ole selviä. Lisäksi on huomioitava, että Suomessa on lukuisia pelkästään kansallisilla markkinoilla toimivia pieniä teleyrityksiä, joiden hallinnollisia kustannuksia ehdotus ei vähentäisi lainkaan. Sen sijaan komission esityksessä on useita ehdotuksia, jotka todennäköisesti pikemminkin lisäävät hallinnollista taakkaa, esimerkiksi tiedonkeruun harmonisointia koskevien ehdotusten osalta.

Yhden passin menettelyyn liittyvä yleisvaltuutus mahdollistaa tulevaisuudessa myös nykyisin voimassa olevat kansalliset laillisen telekuuntelun ja viranomaiskäyttöön tallennettavien tietojen sääntelyn. Ehdotuksella voi kuitenkin olla käytännön vaikutuksia myös tiedon saatavuuteen lainvalvontaviranomaisissa pakkokeinojen käytön näkökulmasta ja hätäpaikannusten osalta sekä nykyiseen poliisin ja palveluoperaattoreiden yhteistyöhön petostentorjunnassa.

Vaikutukset viestintäpalvelujen kuluttajasopimuksiin eivät olisi suuria ainakaan lyhyellä tähtäimellä, sillä ehdotetut kuluttajasopimuksia koskevat säännökset vastaavat suurelta osin voimassa olevia säännöksiä. Ehdotettujen asetuksen säännösten lisäksi sähköisen viestinnän palveluista annettu laki sisältää myös muita kuluttajia suojaavia säännöksiä, joiden mahdollista päällekkäisyyttä asetuksen säännösten kanssa tulee tarkastella asetusneuvottelujen aikana.

Asetusehdotuksen 112 artiklan sääntelyllä koskien autoradioiden yhteentoimivuutta voi olla vaikutuksia kansalliseen ajoneuvolain (82/2021) sääntelyyn. Asetusehdotuksen mukaan uusissa M-luokan ajoneuvoissa olevien radiovastaanottimien tulisi olla kyvykkäitä vastaanottamaan ja toistamaan ainakin digitaalisia maanpäällisiä radiolähetystyksiä. Ehdotuksen 112 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenmaat eivät saisi kansallisesti ylläpitää tai asettaa artiklasta poikkeavia velvoitteita. Suomessa ajoneuvolain 13 §:ssä koskien ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita on säädetty sen 7 momentissa, että uusien M-luokan ajoneuvojen radiovastaanottimien tulee digitaalisten radiolähetysten lisäksi olla kyvykkäitä vastaanottamaan ja toistamaan myös analogisia radiolähetystyksiä. Suomessa maanpäällisten radiolähetysten lähetystekniikka perustuu analogiseen FM-teknikkaan.

Ehdotuksessa komissiolle annettaisiin valtuutus antaa useita delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä. Delegoitujen säädösten ja täytäntöönpanoasetusten antamiseen liittyy epävarmuutta niiden lopullisesta sisällöstä ja voimaantulon aikataulusta. Tämä voi heikentää viranamistoiminnan ennakoitavuutta ja johdonmukaisuutta kansallisesti sekä teleyritysten mahdollisuuksia arvioida tulevia velvoitteita ja kustannuksia.

5 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin

Komissio on arvioinut ehdotuksen vaikutukset perusoikeuksiin, kuten sananvapauteen, yhdenvertaisuuteen, henkilötietojen suojaan ja yksityisyyden suojaan. Komission arvion mukaan ehdotuksessa otetaan täysimääräisesti huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut perusoikeudet. Ehdotuksella pyritään erityisesti parantamaan viestintäyhteyksiä, joilla edistetään sähköisen viestinnän sisältöjen ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta sekä sananvapautta ja elinkeinovapautta.

Ehdotus on merkityksellinen perustuslain 15 §:n mukaisen omaisuuden suojan ja 18 §:n mukaisen elinkeinovapauden kannalta.

Omaisuuden suojan kannalta merkityksellisiä ovat asetusehdotuksen IV osan säännökset, jotka koskevat verkon käyttöoikeuden luovutusta ja verkkojen yhteenliittämistä (68–71, 78, 80 ja 81 artiklat) sekä käyttöoikeuden ja yhteenliittämisen hinnoittelua (79 artikla). Lisäksi merkityksellisiä ovat säännökset viestintäverkkoon kuuluvien laitteiden sijoittamisesta toisen kiinteistölle tai rinnakkain sijoittamisesta toisen teleyrityksen kanssa (62–64 artikla). Näitä komission ehdottamia säännöksiä pitkälti vastaavia kansallisia säännöksiä sisältyy kuitenkin jo voimassa olevaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain III osaan (Velvollisuuksien asettaminen ja yleispalvelu) sekä lain 28 lukuun (Sijoittaminen) ja näiden kansallisten säännösten suhdetta perustuslain omaisuudensuojaan on arvioitu, kun kyseistä lainsäädäntöä on valmisteltu (HE 221/2013 vp s. 238–243 (tietoyhteiskuntakaari) ja 98/2020 vp s. 304–307 (teledirektiivin täytäntöönpano)).

Ehdotettu velvoite kupariverkon käytöstä poistamisesta rajoittaa Euroopan unionin perusoikeuskirjan 16 artiklan sekä perustuslain 18 §:n mukaista elinkeinovapautta. Tällainen rajoitus voi kuitenkin olla perusteltu, jos sillä pyritään yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen ja se on välttämättömyys - ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Markkinakehitys osoittaa jo operaattoreiden vetäytyvän kupariverkoista kaupallisten näkökohtien perusteella. Toimenpide on myös tarpeellisuusvaatimuksen mukainen, kun otetaan huomioon odotettavissa olevat sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöhyödyt. Lisäksi ehdotetut kestävyysvaatimukset, ja mahdolliset poikkeukset tietyin edellytyksin takaavat ehdotetun toimenpiteen oikeasuhteisuuden.

Valtioneuvosto ei katso ehdotuksen olevan ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien perus- ja ihmisoikeussopimusten kanssa.

6 Ahvenanmaan toimivalta

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n mukaan valtakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat teletoimintaa. Näin ollen muun muassa taajuushallintoon ja matkaviestintötoimintaan liittyvät komission ehdotukset kuuluvat valtakunnan toimivaltaan.

Itsehallintolain 18 §:n 7 kohdan mukaan rakennus- ja kaavoitustoimi sekä naapuruussuhteet kuuluvat maakunnan lainsäädäntövaltaan. Maakunnan toimivaltaan kuuluvat myös luonnon- ja ympäristönsuojelu (10 kohta) sekä teiden rakentaminen (21 kohta). Ehdotuksen telekaapeleita,

matkaviestinverkon radiomastojen sekä tukiasemien sijoittamista koskevat artikkelit vastaavat sisällöltään teledirektiivin säännöksiä. Teledirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä Ahvenanmaan maakunnan hallitus on 29.1.2020 toimittanut ulkoministeriölle unionin lainsäädännön kansallista täytäntöönpanoa koskevan notifikaatioilmoituksen (ÄLR 2019/175), jossa on todettu teledirektiivin sääntelemän oikeusalan kuuluvan valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Lisäksi itsehallintolain 18 §:n 20 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat oikeutta yleisradio- ja kaapelilähetystoiminnan harjoittamiseen maakunnassa.

7 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat

Ehdotuksen käsittely on alkanut neuvoston televiestintä- ja tietoyhteiskuntatyöryhmässä tammikuussa 2026. Puheenjohtajavaltio ei ole vielä arvioinut tavoiteaikataulua neuvoston yleisnäkemykselle.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen vastuuvaliokunta on teollisuus-, tutkimus ja energiavaliokunta ITRE ja esittelijöiksi on nimetty Michal Kobosko, Pilar del Castillo Vera, Matthias Ecke, Damian Boeselager ja Francesco Torselli.

8 Ehdotuksen kansallinen käsittely

U-kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä. Luonnos U-kirjelmäksi on käsitelty viestintä- ja kilpailukykyjaostojen kirjallisessa menettelyssä 11.-16.3.2026.

Lisäksi ehdotuksesta järjestettiin kuulemistilaisuus sidosryhmille 12.2.2026.

U-kirjelmä on ollut EU ministerivaliokunnan käsittelyssä 27.3.2026.

9 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa EU:n sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämistä digitaalisen siirtymän investointien vauhdittamiseksi, teletoimialan toimintaympäristön kehittämiseksi ja Euroopan globaalin kilpailukykyyn vahvistamiseksi. Valtioneuvosto pitää kannatettavana, että EU:ssa haetaan komission ehdotuksen pohjalta yhteisiä ratkaisuja, jotka lisäävät sähköisen viestinnän sisämarkkinan sääntelyn yhtenäisyyttä. On tärkeää, että sähköisen viestinnän sääntely muodostaa selkeän ja eheän kokonaisuuden, joka huomioi myös teknologisen kehityksen ja edistää tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen, kuten 6G:n ja satelliittiviestintäteknologioiden varhaista käyttöönottoa EU:ssa. Nopeat ja edistykselliset viestintäverkot ovat myös EU:n tekoälytavoitteiden saavuttamisen edellytys.

Valtioneuvosto kannattaa siten komission esitystä niiden ehdotusten osalta, jotka toteutuessaan merkitsisivät sääntelyn keventämistä ja joustavoittamista sekä hallinnollisen taakan vähenemistä. Valtioneuvosto katsoo, että sääntelyn sujuvoittamiseen ja uudistamiseen johtavia toimia voitaisiin toteuttaa komission esittämää rohkeammin ja kunnianhimoisemmin.

Komission esityksen mukaan sähköisen viestinnän direktiivitasoisesta sääntelystä siirryttäisiin asetustasoiseseen sääntelyyn. Valtioneuvosto pitää tällöin tärkeänä neuvotteluissa tarvittaessa tavoitella säännöksiin joustavuutta, mikä mahdollistaisi yksityiskohtaisia kansallisia säännöksiä tai säännösten sallimia vaihtoehtoisia menettelyitä. Valtioneuvosto toteaa, että asetusehdotus merkitsisi useita uusia raportointi- ja yhteistyövelvoitteita sekä kansallisille viranomaisille että

telealan toimijoille, joiden hyödyllisyyttä ja välttämättömyyttä tulisi arvioida huolellisesti. Valtioneuvosto katsoo yleisesti, että komission ehdotukset ovat joiltain osin tulkinnanvaraisia ja edellyttävät lisäselvitysten saamista neuvottelujen kuluessa.

Valtioneuvosto pitää myönteisenä, että unionissa pyritään harjoittamaan yhdenmukaisempaa taajuuspolitiikkaa. Rajallisten sekä yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti merkittävien radiotaajuuksien käytön tulisi olla unionissa mahdollisimman tehokasta. Taajuus- ja toimilupapolitiikka vaikuttaa keskeisesti viestintäpalveluiden hintaan, laatuun ja saatavuuteen. Valtioneuvosto pitää myös lähtökohtaisesti myönteisenä, että EU-tason strategista taajuussuunnittelua edistetään, sillä se lisää ennakoitavamman ja investointimyönteisemmän toimintaympäristön syntymistä. Valtioneuvosto katsoo, että taajuuspolitiikan tavoitteena tulisi olla jäsenvaltioiden sitoutuminen taajuuksien nopeaan käyttöönottoon ja on tärkeä pitää huolta siitä, ettei edelläkävijämaiden taajuuspoliittisia toimia hidasteta. Valtioneuvosto pitää lähtökohtaisesti kannatettavana, että jäsenmaiden välisten ja kolmansista maista tulevien radiohäiriöihin puuttumista tehostetaan. Valtioneuvosto on valmis harkitsemaan myös asetusehdotuksessa esitettyä mahdollisuutta rajoittavien toimenpiteiden asettamiseen, mutta korostaa rajoittavien toimenpiteiden luonnetta itsenäisenä ulko- ja turvallisuuspolitiikan välineenä.

Valtioneuvosto kannattaa taajuuksien osalta ehdotuksen yleisperiaatteita, kuten taajuuksien käytön häiriöttömyyttä, taajuuksien yhteiskäyttöä huolehtien ensisijaisen käytön häiriöttömyydestä, taajuuksien siirtämisen sallimista sekä taajuusalueiden harmonisointia. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin varauksellisesti harmonisoitujen taajuusalueiden luvitusta, toimilupaprosesseja ja toimilupien ehtoja koskeviin ehdotuksiin, joissa päätösvaltaa siirrettäisiin kansalliselta tasolta komissiolle. Taajuusalueiden käyttöönoton tarkat aikataulut ja muut käyttöoikeusehdot tulisi säilyttää pääsääntöisesti kansallisessa päätäntävällässä kansallisten erityispiirteiden ja Suomen harjoittaman progressiivisen taajuuspolitiikan mahdollistamiseksi jatkossakin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU-sääntely mahdollistaa riittävän kansallisen liikkumavaran esimerkiksi toimilupaprosesseihin ja verkko-toimilupien ehtoihin liittyen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että relevantit EU-säädökset ovat keskenään johdonmukaisia ja yhteensopivia. Valtioneuvosto suhtautuu alustavan myönteisesti siihen, että toimilupaehtoihin lisättäisiin uutena ehtona kyberturvallisuusasetusehdotuksen ICT-toimitusketjuja koskevien velvoitteiden noudattaminen.

Valtioneuvosto pitää välttämättömänä, että kansallisesti voidaan jatkossakin huomioida riittävällä tavalla maanpuolustuksen ja viranomaisverkkojen taajuustarpeet kaikissa valmiustiloissa, mukaan lukien sotilaallisen liikkuvuuden tarpeet. Valtioneuvosto korostaa, että yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten elinkeinoelämän sekä maanpuolustusta ja turvallisuutta tukevien verkkojen turvallisuusluokiteltuja tietoja ei voi jakaa EU-tason päätöksentekoeleimille tai ehdotettuun keskitettyyn EU-tietokantaan, jolloin kyseisten tietojen huomioiminen päätöksenteossa ei toteutuisi. Valtioneuvosto suhtautuu varauksella toimenpiteisiin, joilla taajuuksien hallintaa koskevaa päätöksentekovaltaa siirrettäisiin komissiolle delegoitujen säädösten kautta, sillä taajuuksien hallinta on olennainen osa kansallista suvereniteettia ja myös maanpuolustuksen sekä turvallisuuden varmistamista.

Valtioneuvosto kannattaa lähtökohtaisesti pitkiä toimilupia, mutta näkee tiettyjä haasteita komission esittämässä mallissa, jossa toimiluvat olisivat toistaiseksi voimassa olevia taajuuksien käyttöoikeuksia tai satelliittiviestinnän lupia. Viestintämarkkinat ja teknologia kehittyvät nopeasti ja toistaiseksi voimassa olevat luvat voisivat lukita markkinatilanteen pitkäksi ajaksi ja hidastaa uusien teknologioiden tai toimijoiden pääsyä markkinoille.

Käyttöoikeuksien määräaikaisuus luo luonnollisia tarkastelupisteitä, joissa voidaan arvioida kilpailutilannetta ja tarvittaessa korjata markkinarakenteita. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan komission tulisi esittää lisätietoa siitä, miten toistaiseksi voimassa olevat luvat vaikuttaisivat markkinaan.

Valtioneuvosto pitää lähtökohtaisesti myönteisenä sitä, että EU-tasolla myönnettäisiin satelliittitietoliikenteen toimilupia siltä osin kuin kyse on laajamittaisemmasta loppukäyttäjäjyhteyksiin tähtäävästä palvelutoiminnasta. Tällaisissa tapauksissa EU-laajuinen lupa voi lisätä oikeusvarmuutta ja vähentää hallinnollista taakkaa palveluntarjoajille sekä EU:sta yhtenäisemmän markkinan, joka olisi houkuttelevampi toimijoille. Näiden yhteisten sääntöjen tulisi kuitenkin hyödyttää koko EU:ta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että palveluita tulisi tarjota EU-laajuisesti, myös pohjoisille alueille.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti muiden kuin edellä mainitun satelliittiviestinnän lupia koskevan toimivallan siirtämiseen komissiolle (esimerkiksi suomalaisten kaukokartoitus tai -kuvantamissatelliittien, yliopistojen/yritysten satelliittien tai kansallisten viranomaissatelliittien tai näiden maa-asemien lupia). Kansallisten satelliitti- ja maa-asematoimijoiden taajuuksien käyttöoikeuksiin liittyvän luvituksen tulisi säilyä kansallisella tasolla joustavan, nopean ja innovaatioita sekä kasvua tukevan toimintaympäristön sekä paikallisten erityispiirteiden huomioimisen mahdollistamiseksi. Toimivaltaa koskien on huomioitava erityisesti maanpuolustuksen ja kansallisten turvallisuusviranomaisten taajuuksien käytön turvaaminen. Valtioneuvosto katsoo, että satelliittiviestintää koskevan sääntelyratkaisun tulisi tukea ketteryyttä, ennakoitavuutta ja kansallisten erityispiirteiden huomioimista.

Valtioneuvosto tukee lähtökohtaisesti niin sanotun yhden passin menettelyn tavoitteita, kuten sisämarkkinoiden vahvistamista ja hallinnollisten menettelyjen keventämistä, kun teleyritykset voisivat toimia EU:n alueella yhdellä teletoimintailmoituksella. Valtioneuvosto katsoo, että alkuperämaaperiaatteen käyttöönotto voi lisätä epävarmuutta esimerkiksi yleisvaltuutuksen ehtojen tehokkaassa valvonnassa ja aiheuttaa uusia ylikansallisesta valvonnasta aiheutuvia kustannuksia, jotka voivat ylittää saadut hyödyt. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että yhden passin menettelyssä sekä yleisvaltuutusta koskevassa sääntelyssä huomioidaan riittävällä tavalla kansalliset erityisolosuhteet ja kansallinen turvallisuus sekä lainvalvontaviranomaisten pääsy tietoon, ja selkeytetään toimijoille aiheutuvia oikeuksia ja velvollisuuksia. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että nykyiseen kansalliseen sääntelyyn perustuvia toimivia käytäntöjä lainvalvontaviranomaiskäyttöön tallennettujen tietojen ja telekuuntelun osalta voidaan jatkaa.

Valtioneuvosto kannattaa huomattavan markkinavoiman sääntelyn säilyttämistä asetusehdotuksessa, mutta suhtautuu varauksellisesti uutta EU-tason harmonisoitua tukkuuotetta koskevaan sääntelyyn sekä ehdotukseen komission veto-oikeuden laajentamisesta kansallisten sääntelyviranomaisten teleyrityksille asettamiin velvollisuuksiin. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen jatkokesittelyssä tulee harmonisoidun tukkuuotteen määrittelyssä huomioida kansalliset erityisolosuhteet. Verkkoratkaisut ovat jäsenvaltioissa erilaisia ja ennalta määritellyt ominaisuudet voivat rajoittaa teknologista kehitystä. Asetuksessa tulisi huomioida kansallisten viranomaisten mahdollisuus säännellä harmonisoidun tukkuuotteen sijaan myös muita tukkuuotteita ilman kohtuutonta perustelutaakkaa.

Valtioneuvosto toteaa, että Internet-yhteyspalvelujen tarjoajien ja digitaalisten palveluiden tarjoajien, kuten suurten sisältöpalvelutarjoajien, väliset sopimussuhteet toimivat nykyisellään hyvin eikä markkinalla ole havaittu häiriöitä. Valtioneuvosto ei siten pidä tarpeellisena ehdotettua uutta sääntelyä toimijoiden välisestä vapaaehtoisesta sovittelumenettelystä.

Valtioneuvosto katsoo, että Suomelle kupariverkon käytöstä poiston sääntelyn hyödyt olisivat rajalliset, sillä kupariverkkojen käytöstä poistaminen on Suomessa edennyt markkinaehtoisesti jo hyvin pitkälle. Tämän vuoksi valtioneuvosto näkee asetusehdotuksessa esitettyjen kupariverkon käytöstä poistoon liittyvien suunnitelmien ja raportoinnin lisäävän tarpeettomasti hallinnollista taakkaa sekä kansallisille viranomaisille että teleyrityksille. Suomessa kiinteistöjen sisäverkot ovat pääasiassa kiinteistöjen omistuksessa ja etenkin käyttäjien edun kannalta on tärkeää, että palveluiden tarjontaa sisäverkoissa voidaan jatkaa. Valtioneuvosto katsoo, että kupariverkon käytöstä poistoon liittyvien säännösten ei tulisi koskea Suomessa kiinteistön sisäverkkoja ja niiden kautta tarjottuja palveluita ja pitää tärkeänä, että kiinteistöjen sisäverkkoihin pääsyn osalta Suomen on mahdollista säilyttää olemassa oleva kansallinen sääntely.

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti uuden ODN-viraston perustamiseen ja ODN:n ja RSPB:n yhteistyön tiivistämiseen, mutta katsoo, että ehdotuksen perusteluista ja yksityiskohdista on tärkeää saada lisätietoa, jotta sen asianmukaisuus pystytään riittävästi arvioimaan erityisesti sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden kehittämisen näkökulmasta. Ehdotetulla hallintomallin uudistuksella ja siinä uusille toimielimille esitetyillä tehtävillä ja valtuuksilla on käytännössä vahva yhteys asetusehdotuksen sisältämiin numerointia ja taajuushallintoa koskeviin muutoksiin, joita tulee siten tarkastella kokonaisuutena.

Valtioneuvosto pitää sähköisen viestinnän yleispalvelua tarpeellisenä loppukäyttäjien viimesijaisena peruspalvelujen turvaverkkona. Yleispalvelun tason määrittelyssä on jatkossakin voitava ottaa huomioon kansalliset erityispiirteet ja se on voitava toteuttaa teknologianeutraalisti. Valtioneuvosto katsoo, että yleispalveluvelvoitteen asettamista koskevan menettelyn tulisi olla mahdollisimman sujuva ja suoraviivainen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä kuluttajansuojan korkeaa tasoa ja kannattaa kuluttajien ja muiden kuluttaja-asemaan rinnastettavien viestintäpalvelujen käyttäjien oikeuksien turvaamista sopimussuhteessa sekä teleyrityksen vaihtamisen helpottamista kilpailutilanteessa. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että neuvotteluissa tulisi pyrkiä välttämään kuluttajien suojaksi annetun lainsäädännön tarpeetonta pirstaloitumista, liiallista yksityiskohtaisuutta ja ristiriitaisuuksia. Neuvotteluissa tulisikin kiinnittää huomiota jo EU:n yleisestä kuluttajansuojalainsäädännöstä seuraaviin velvoitteisiin ja oikeuksiin sekä pyrkiä siihen, että asetuksen säännökset, myös määritelmäsäännökset, ovat yhteensopivia ja tarpeellisia suhteessa olemassa olevaan EU:n kuluttajansuojalainsäädäntöön. Valtioneuvosto katsoo, että säädösten suhteiden tulee olla selviä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että lainsäädäntö mahdollistaa palveluntarjoajien tehokkaat toimenpiteet palvelujensa ja käyttäjiensä turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä petosten torjumiseksi. Sääntelyn tulisi olla riittävän joustavaa, jotta jatkuvasti kehittyviin verkkoavusteisiin petoksiin voidaan reagoida nopeasti. Neuvotteluissa tulee varmistaa, ettei sääntely estä tai haittaa kansallisten ratkaisujen kehittämistä.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, ettei Suomessa ole käytössä digitaalisia maanpäällisiä radiolähetyksiä, minkä vuoksi neuvotteluissa on tärkeä pyrkiä turvaamaan tarvittava kansallinen liikkumavara autoradioiden yhteentoimivuutta koskevan sääntelyn osalta.

Valtioneuvosto kannattaa verkkoneutraliteettia koskevien velvoitteiden pitämistä ennallaan, mutta pitää hyvänä, että verkkoviipalointia ja muuta verkkoneutraliteettiin liittyvää ohjeistusta kehitetään siten, että se huomioi teknologian ja palvelutarjonnan kehityksen. BERECin suuntaviivoja pidetään tähän oikeana työkaluna. Valtioneuvosto näkee ehdotetun harmonisoidun tiedonkeruumallin, maanpäällisten kartoitusten sisällön laajentamisen ja

verkkojen kehitystä koskevien ennusteiden lisäävän tarpeettomasti hallinnollista taakkaa sekä kansallisille viranomaisille että teleyrityksille.

Valtioneuvosto katsoo, että nykyinen numerointia koskeva sääntely on toimivaa ja kansalliset numerointiresurssit riittäviä. Ehdotetut muutokset komission päätäntävällän lisäämisestä ja EU:n laajuisen numerointiavaruuden perustamisesta edellyttävät siten lisäperustelujen saamista neuvotteluiden kuluessa.

Valtioneuvosto lähtökohtaisesti tukee viestintäverkkoihin liittyvien varautumistoimien sekä jäsenmaiden välisen yhteistyön edistämistä EU-tasolla. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin valmistelun edetessä huomiota jäsenvaltioiden raportointivelvoitteiden oikeasuhtaisuuteen sekä jäsenmaiden ODN:lle toimitettavien tietojen luonteeseen, sillä verkkoinfrastruktuuria koskevat tiedot saattavat olla turvallisuusluokiteltuja tietoja, joiden jakamiseen liittyy merkittäviä rajoitteita. Valtioneuvosto korostaa, että vastuu varautumisen kehittämisestä on jäsenvaltioilla itsellään ja komission toimien tulee olla näitä tukevia ja täydentäviä. EU:n digitaalisen infrastruktuurin varautumissuunnitelman laadinnassa ja varautumistoimien kehittämisessä tulee ottaa huomioon unionissa jo tehtävä varautumistyö muun muassa NIS2- ja CER-direktiivien puitteissa päällekkäisen työn välttämiseksi.

Valtioneuvosto pitää kannatettavana väestön varoittamiseen liittyvien toimien kehittämistä EU-tasolla. EU:n laajuisen varoittamisen kehittämisen rinnalla on keskeistä kehittää kansallisia varoitusjärjestelmiä ja varmistaa, että EU-tasolla tehtävä työ tukee mahdollisuutta kehittää tarkempien kansallisten järjestelmien toimivuutta ja yhteensovittamista.

Asetusehdotuksessa annettaisiin komissiolle valtuutus antaa delegoituja säädöksiä ja lukuisia täytäntöönpanosäädöksiä, joista osaan liittyisi esimerkiksi radiotaajuuksien hallintaan ja elinkeinotoimintaan liittyviä kysymyksiä. Valtioneuvosto katsoo, että delegointien vaikutusten on oltava lainsäätäjälle sekä toimialalle ja loppukäyttäjille riittävästi ennakoitavissa jo päätöksentekovaiheessa. Jatkoneuvotteluissa olisi huolehdittava, että säädös- ja täytäntöönpanovallan delegointi komissiolle ovat tarkoituksenmukaista, oikeasuhtaista sekä riittävän tarkkarajaista ja täsmällistä. Valtioneuvosto kiinnittää lisäksi huomiota asetusehdotuksen sisältämiin kansallisten viranomaisten sekä BEREC:n ja RSPB:n tiedonsaantioikeuksiin, joiden tarkoituksenmukaisuuteen tulee kiinnittää huomiota asetusneuvottelujen aikana. Valtioneuvosto pitää tärkeänä asetuksen riittävää täytäntöönpano- ja siirtymäaika.